

Nro. 39.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Májusnak 15-dik napján 1795.
esztendőben.*

B é c s.

Ennek a' Cs. lakó várasnak érzékeny szívu lakosai sokféleképen ki nyilatkoztattyák felebaráti szerteteket, nemtsak a' velek egy nemzetből és hazából valók, hanem még az idegenek eránt is, és méltók nemes Hazánk füle hallattára való magasztalásra. Az *Eperjesi* tűz által meg károsított lakosoknak némünémüképen való fel se gállésekre 461 forintot és 45 1/2 krajtzárt gyűjtöttek öfzve magok közt a' várbéli polgári szabó mesterek, és a' Bétsi magistrátushoz tartozó külső városi ház birtokos gazdák. A' Temesi Bánatusban mind a' Török háború alatt meg károsított, mind a' kenyérnek szüksége miatt nagy nyomorúságra jutott szegény lakosoknak 539 fo-

rintot 33 krajtzárt és 3 fillért küldöttek a' várbeli seborvosok, puskagyártók, hajós mesterek, savanyú káposztával kereskedők, selyem harisnya ízővők, tükör tsinálók, ház fedők, és a' magistrátushoz tartozó külső várasi ház birtokosok.

Hadi Környüldédsok.

A' múlt hólnapnak 30-ikán történt tsatában, mellyet a' leg közelebb való póstán mi is leirtunk, egy Moguntziai tudósítás szerént, igen vitézi módon viselte magát a' már sok jeles tseledetekkel ékeskedő Wurmser hufzár regimentjénél szolgáló Szabó nevü Kapitány eskadronyával együtt, és leg inkább néki lehet köszönni azon tsatának szerentsés ki menetelét. Látván ő, hogy három batallion Frantzia gyalogság igyekezzék a' Hartenbergnek vízfőzra nyeresére, eskadronnyának egy részével hátul bé vágatott a' Frantziák közé, önnön maga pedig a' vele volt hufzárokkal előről támadta meg az ellenséget, 's úgy öfzve vágdalta, hogy igen kevés futtatott él életben és épsegben előle. Látván a' harmadik Fr. batallion k marás társainak végső veszedelmét, nemcsak nem segítette őket, hanem körül vétetvén a' félelem által, a' futásban kereste szabadulását, 's ilyenképen meg szabadult a' sántz a' Frantziáknak dühösségétől. Ezen szerentsés történet után mindjárt három battériát hánytak az Austriai seregek a' Hartenberg tetején, és a' veres köpönyeges Szerviai szabad seregbéli katonák egynéhány helyen tüzet vetettek az ott lévő erdötskébe. A' Fr. desertorok azt beszélik, hogy ismét Párisba hivatott légýen Pichegrü Generális, és hogy ő minden compániából öt embert választott ki, a' kik ötet kövessék. Egy Helvécziai levél azt beszéli, hogy a' Fr. republikának mind kedves és örvendetes, mind kedvetlen napja egyedül Sieyes abbástól függ, és olly nagy tekintetben va-

gyon mind a' nép mind a' Convent előtt, hogy a' mit ő mond, befzéli és javasol, ollyba tartják, mintha a' harmadik égből le szállott angyal mondaná, 's javaslaná.

Német Birodalom.

Conde hertzeg *April.* 28-ikán érkezett Hannoverába, a' honnan másnap ismét ki indulván folytatta fel vett útját. Ugyan ott, tudniillik Hannoverában *April.* 26-ikán, nagy ágyú ropogások között ment végbe az udvari kápolnában, a' *Wallisi* hertzeg aszfizony menyegzőjének tiszteletere rendeltetett *Tē deūm laudamus.* — A' Német Birodalombéli Generál hadi Commissáriátus arra kérte a' *Frankóniai* kerületet, hogy a' *Conde* hertzeg corpusának engedgyen kvartélyt a' *Hohenlohei* hertzogségben.

A' Fels. Prussiai Király 200 ezer tallért ajándékozott új *Rupin* városának melly 1787-ik esztendőben nagyon meg károsított a' tűz által. Tartsuk meg, hogy a' Prussiai Birodalomban minden *Cántonnak* avagy kerületnek egy egy tűzi kasszája legyen; mellybe minden lakos tartozik tehetségének mértékéhez képest, 6, 8, 10, 12, 's több kevesebb garast fizetni esztendőnként, a' gazdagok egy tallért is fizetnek, de nem kényszerítésből, hanem önként; és jó szívvvel. Tegyük fel, hogy e' vagy ama kerületben tűz támad; és meg károsítanak a' lakosok, ezen közönséges kasszából; leg ottan új házak építetnek a' meg égett házaknak helyeikre. — — Ez előtt mintegy fél esztendővel meg tiltatott a' Prussiai Birodalomban az úgy nevezett *Allgemeine deutsche Bibliothékának* az az; minden újonnan ki adott jó könyvek summás leírásának tára. Most olly feltevések mellett, hogy annak ki adói, semmi vallást sértető és botránkoztató dolgokat abba bé nem fognak iktatni, ismét meg engedtetett. Néhány Berlinben mulatott Fr. emigránsoknak, *de*

vezetessen *d' Escars* Generálisnak, *Boufflers* Chevaliernek, és *Sabrá*n's *Nadailac* aszfzonságoknak szép örökségeket ajándékozott a' Király ó *Márchiában* holott le is fognak telepedni. — A' *Kolumbia* és *Wézel* közt lévő posta út már fel vagy on szabaditva. *Düsseldorfban*, és az egész *Bergeni* hertzegségben ki hirdetette a' Palatinátusi Választó fejedelem, hogy harmadnap alatt minden ottan tartószkodó Fr. emigránsok költözzenek ki. Sok *Lüttichi* és *Brabantzai* emigrált lakosok vízfza mentek hazájokba.

Hollandia.

A' Párisi Convent által hozzánk küldetett fel tételek, így szól egy *April. 22-ikén* költ Hágai levél, mellyeknek tellyesítésétől függesztetett fel republikánk tökéletes szabadtságának és mástól való nem függésének meg esmérése, nem kevés érzékenységet okozott közöttünk. Némellyek ugyan azt modják, hogy azokat minden ki fogás nélkül bé vették volna a' Karok és Rendek; ellenben mások, és helyesebben is, úgy gondolkoznak, hogy a' Párisba küldetett kurir által néhány tikkelyeknek meg enyhítését kívánnyák; sőt egy valaki azt írja, hogy kézzebbek legyenek a' Frantzia republikával szorossan öfzve kaptsoltatni, mint vég váraiktól magokat meg fosztatni engedni.

A' Hágai köz Jóra ügyelő Commissiónak közbenjárására, mind Gr. *Bentink*, mind más nevezetes foglyok, a' kik a' *Castellaneyi* fog házban meg betegesedtek, onnan ki vitetvén, egészségesebb fog helybe tétettek által. — A' Hollandiai republika fináncziájának fel segítésére rendeltetett tíz millió forintból, 7 millió esett a' Hollandiai tartományra, mint a' többinél nagyobra, és gazdagabra. — El végzették a' Hágai Karok és Rendek, hogy minden Hollandiai kikötő helyekbe ezután bé menendő idegen hajók szorossan meg

visgáltassanak. A' *Hamburgba* és Német Országba, 's innen Hollandiába menendő levelek ennekutánna fel nem fognak a' póstákon szaggattatni.

Fülébe menvén, a' napnyugoti Indiai dolgokra ügyelő Commissiónak, hogy mind nagyobb nagyobb készületeket tétet Anglia a' Hollandiához tartozó napnyugoti Indiai örökségeknek el foglálására, és az ottan lévő portékáknak Angliába való vitelekre: meg parantsolta a' Párisban mulató Hollandus követeknek, hogy tudósítsák ezen környülállásokról az oda való köz Jóra ügyelő Commissiót, 's kérjek olly rendeléseknek tételére, mellyek által meg lehessen a' Brittusokat káros fel tételekben akadályoztatni.

A' Hollandiai respublikának szolgálattyaából ki bortsátott hadi tisztek, nevezetesen a' testörző se regből valók pensiót kértek magoknak, kiknek az a' válsz adatott, hogyha bizonyos jeleit fogják hazájokhoz való igaz hívségeknak mutatni, szolgálatot vehetnek. Ennekutánna minden hadi tiszteket, a' fő vezértől fogva az utólsó kapitányig a' hadi dolgokra ügyelő Commissió fogja ki nevezni. Azon végzés a' melly 1788-ik esztendőben azok ellen a' 17 személyek ellen, a' kik által magát meg sértetnek lenni mondotta, és elégtételt kívánt a' helytartó fejedelemné, a' Karok és Rendek által hozatott, ki törültetett a' respublikának jegyző könyvéből.

A' Párisi utólsó, *April.* 13-dik és 19-dik napjain történt zenebonáról, és annak szerentsés le tsendesítéséről, a' Hollandiai Karokat és Rendeket is tudósította a' Fr. respublika. A' Frantzia nemzeti képviselő *Alquier* az *Amsterdami* municipalitáshoz intézett irásában felettébb tsudálkozni láttatott, hogy az említett napokon nemcsak Párisban, hanem néhány Hollandiai városokban is zenebonák történtek, és azt mondotta, hogy azoknak plánuma előre ki vólt tsinálva. — Egyfzersmind tsudálkozott, hogy a' hazához va-

ló szeretet, és közönséges vigyázat annyira meg hűlt légyen benne, hogy azon zenebonának szerzőit még ekkor is ki nem nyilatkoztathatták. Utólyára azt tette irásához, hogy ennekutána minden közönséges tsendességnek meg háborítóit a' hadi törvények szerént fogja meg büntetni.

A n g l i a.

Végtére, ha mind sokára is, tsak ugyan vége lön a' *Hastings* processusának, avagy törvénybe lett idéztetésének, és noha az egész alsó Parlamentom ellene, 's vádolója vólt; még is ártatlannak találtatván, előbbi szabadságába helyeztetett. Ez a' *Hastings* ennekelötte 7 vagy 8 esztendővel még fő kormányozó vólt az Angliához tartozó napkeleti Indiai örökségekben, és sok fősvénységgel, tsalárdsággal, sőt kegyetlenséggel vádoltatott, a' honnan vízfíza hivattatván, vasba veretett, 's azóltától fogva szüntelen raboskodott.

April. 23-ik napján tartatott parlamentális gyűlésben mondatott ki a' reá nézve igen örvendetes szententzia. A' Westmünstérhallnak (így neveztetik az a' királyi palota, holott a' felső és alsó parlamentomok szokták gyűléseiket tartani) karai sok ezer emberrel vóltak meg tömve, a' királyi ülő székek jobján lévő székekben vólt a' Hollandiai helytartó fejedelem és familiája, a' balja felől lévő lózsikban, az az, különös karokban pedig a' külső udvaroknak követjeik feleségeikkel együtt. Az alsó parlamentomnak ülő székeken, mintegy 400 parlamentális személyek, a' felső parlamentomnak székeikben pedig a' Pairstok, avagy az Országnek magnásai ültének. Felolvashván a' fő Kancellárius a' vádnak 16 főbb cikkeit, minden Pairst, az elsőtől fogva az utolsóig ekként szólított meg: *Mit mond Uraságot, álnössé tette e' magát Warren Hastings az alsó Parlamentom védjének tziikkelyei iránt, avagy nem?*

Az első tikkelyre nézve 6 pairsok mondták öt-
 tet bűnösnek lenni, és 23-an ártatlannak, mivel
 29 Pairsnál több nem volt ezen gyűlésben jelen,
 másként ha mind jelen lettek volna, egész estig
 tartott volna a' formálítás. Minden pairs a' ma-
 ga ítéletének ki mondásakor mellyére tette jobb
 kezét, 's így felelt. *Betsületemre mondom bűnös,
 vagy nem bűnös.* A' voksoznak öszve szedetések
 után, fel állott a' fő Kancellárius, és fel szóval
 azt mondtotta, hogy a' voksoznak többsége sze-
 rént ártatlannak lenni találtotta a' törvénybe idéz-
 tetett személy, és *Hastings* úr is a' gátor eleibe
 hivattatván így szólította meg ötet; *Tudtára a-
 dom az úrnak, hogy az alsó parlamentomnak elle-
 ne bé adott vádjaira nézve, ártatlannak lenni ta-
 láltatott, és így szabad már az úr, úgy mindaz-
 által, hogy a' processusnak költségét meg fogja fi-
 zetni.* *Hastings* úr mélyen meg hajtván magát,
 ki ment a' gyűlés hazából, 's örvendett, hogy
 már valahára ki menekedhetett a' fogságból. A'
 processusnak költsége 150 ezer font sterlingre,
 az az, egy millió 350 ezer forintra megyen, kön-
 nyen meg fizetheti a' napkeleti Indiában gyűjtött
 kintsébből, és még magának is marad annyi, melly-
 ből holtig tisztességessen el élhet. Artatlanul lett
 szenvedéseit pairsaggal fogja ki pótolni a' király.
 Mindezeket azért irtam le illy hofzfasan, hogy
 tudhassák Érd. Olvasóim, minémű folyamattya
 legyen Angliában a' törvényes dolgoknak.

Frantzia Ország.

Hogyha a' Párisi újság levelek tökéletes hi-
 telt érdemelhetnének, annyi kenyérnek való ga-
 bona jutott a' Frantzia respublika déli részeibe,
 hogy mázsájának már 100 livrával is alább szál-
 lott az árra. Ellenben mások azt beszélik és ir-
 ják, hogy már közel vagynak a' Párisi szegény
 lakosok az éhel haláshoz, és hanemha hathatós
 rendelést tejjend a' Convent, lehetetlen a' zenebo-

nát el kerülni, végtére is nem az aristokraták és royalisták, hanem önnön magok a' patrióták fog-
nak véget vetni a' republikánusi igazgatás formá-
jának, mivel mindegy az éh gyomornak, akár
monarchica, akár aristocratica, akár democrati-
ca, akár mind a' három rendbéli légyen az igaz-
gatásnak formája, tsak hogy ö éhségét enyhithes-
se. — A' múlt *April.* 23-ikán még estéli 8 órakor
sem osztatott ki a' kenyér, azután is sokan vagy
igen keveset, vagy épen semmit sem nyerhettek.
E' miatt szüntelen átok és szitok hallatott szájai-
kon ki jönni. — A' szegény afszonyok, a' kik
reggeltől fogva setét estig ásétoztak a' kenyér sü-
tőknek bóltyaik előtt, végtére meg únván a' vá-
rakozást, átokra fakadtak, a' nemzeti kokárdát
le tépték mellyeikről, 's a' földhöz tsapván lába-
ikkal taposták, mint a' Jakobinusoknak gonosz
találmányát.

És nemtsak Párisban, hanem egész Frantzia
Országban nagy szükség mondatik uralkodni. —
Meczben is nagy zenebona volt e' miatt *April.*
15-ikén, még pedig olly nagy, hogy a' kösség 20
Solsra szállította le a' kenyér fontyának árrát, e'
mellett imitt amott erőszakossan el vette a'
kenyér sütőktől a' kenyeret. — A' *Saarlovisban* lé-
vő nemzeti képviselő *Mazar* más nap katona-
ságot küldvén oda, el fogatta, 's tömlötzre há-
nyatta a' zenebonának szerzőit, a' Jakobinusokat
pedig a' Conventnek Aprilisben hozott végzése
szerént, minden fegyvereiktől meg fosztatta:

Hamnak vidékén, holott *Barrere*, *Collott d'*
Herbois *Duhem*, 's több tzimborás társaik a'
tömlötzben sütik a' makkot, igen sok haram-
ják fenteregnek, mindent, a' kik tsak eleikbe akad-
vagyonkájától meg fosztnak, a' falukat is fel pré-
dállják, gabonáikat el szedik, és az egész kör-
nyéket félelemmel és rettegéssel töltik bé.

A' Conventnek azt a' végzését, melly sze-
rént minden vallásoknak szabad gyakorlás enged-

tetett, semmi uralkodó vallásnak hely nem adatott, semmi fizetés nem rendeltetett az egyházi szolgáknak, semmi templomok és közönséges isteni tiszteletnek helyek nem engedtetek 's a' t. egynéhány Párisi újság levelek meg támadták. — Egyik a' többi közt ekként fejezi ki maga gondolaty-tyait: "A' melly népnek, *úgymond*, semmi val-lása, isteni tisztelete, temploma, imádsága, és egyházi tzeremóniai nintsenek, semmi szabadsá-ga, hazája, és erköltsi jósága nintsen annak. — Önnön maga készit magának örökös rabságra bé-kókat — A' vallásnak meg útalása és el mulatá-sa miatt omlottak öszve a' régi birodalmak, és éppen ilyen sorsa fog annak a' népnek lenni, a' mellynek törvénye az erköltsi tudománynak és vallásnak fundamentomán nem épitetett. — Nem a' Filozofia, hanem az atheismus, avagy az isten tagadás rontotta el a' vallásbéli bal vé-lekedéseket. — Atheisták hozták ki helyeikből és égették meg a' szenteket — átheisták prédál-ták ki a' templomokat. A' mi revolutionális Com-misióknak apostolai azért káldettek ki, hogy né-hány buzgólkodókat meg ijesztszenek, 's fogságba vessenek néhány egyházi szolgákat — *Tigrisek* küldettek közniakbe a' természeti vallásnak pré-dikálására; *tolvajok* az igasságnak ki mondásá-ra; *gyilkosok* az erköltsi tudománynak tanításá-ra. — Törvénytévők! az embernek emberhez va-ló kötelességét és egyességét akarjátok ki keresni, azomban el mellőzitek az embernek Istenhez va-ló kötelességeit. Vagy szenvedjétek 's engedjétek meg, és serkentsétek fel a' külső isteni tiszteletet, vagy mondjátok le minden vallásról. A' vallás egy olly erköltsi hatalom, melly nélkül semmi nemzet el nem lehet. Egy nagy társaságnak jó zivüisége, betsüllete, és virtusa vagyon kezetek-ben, mellyekért egyedül a' vallás álhat jól.

A' Frantziák által vizsza nyeretett *Guade-lupi* szigetben egy hirdetményt tétetett közönsé-gessé a' múlt *Dec. 29-ikén* az oda küldetett nem-

zeti képviselő, mellyben igen rútságokkal festette le az Anglus tiszteknek tselekedeteiket, mind annak elvételekor, mind védelmezésekor, miként rontották légyen ök meg az emberiségnek jusait, és a' természeti, nemzeti, és hadi törvényeket. — Végtére az ott múlt Juniusban meg hólt és eltemettetett *Dundas* Generálisnak testét a' földből kiásatta, az égi madaraknak eledelül vetette, és azon helyen egy emlékeztető oszlopot emeltetett fel, mellyre ezen hirdetményt summásan felmettette.

Miranda Generál, a' ki ennekelőtte két éltendővel *Mastrichtot* ostromlotta, de nemcsak meg nem vehette, sőt rutúl visszaveretett az alól, bizonyos jegyzéseket irt a' *Dumourier* munkájára, mellyben a' respublika ellen való hiveségtlenséggel, és az ellenséggel való tzimborázással vádolya ötet.

Néhány Párisi osztályok a' Convent gyűlésének gátorja eleibe menvén, egész tisztelettel illették a' nemzetnek mostani képviselőit, örvendettek, hogy az utolsó complottot is elnyomták és semmivé tették. Egyik osztálynak szószollója néhány jegyzéseket tett az 1793-ik éltendei constitutióról, 's ekként szóllott a' többek közt: "A' tyrannusoknak symbolumok, *úgymond e' vala: Vagy meg lesz a' mit akarok, vagy meg halok,* e' vólt a' 31-ik Májusi öfzve esküttekő is, a' kik a' hegyről alá szállott villámások és menydörgések közt hirdették ki a' constitutiót. Senki se mondja nekünk, hogy azt bé vette, 's arra meg esküdt légyen a' nép. A' melly időben gonofszágnak tartatott az esküvés, akkor virtusnak tartatott az esküvésnek meg rontása; a' hol szabadság nintsen, nintsen ottan törvényes végezés. Hogyha ezen constitutiót botránkozás kövének lenni ítéltek, töröllyétek el, az egész Frantzia Orfszágnak tettő dolgot fogtok az által mivelni 's a' t."

Egy *Strászburgi* levél így beszél: "Négy napoktól fogva, *úgymond*, sok gyalogság marsirozott el városunk mellett. A' távolabb fekvő armádiáktól leg alább 50 ezer ember ment *Luxenburg* alá, holott meg kettőztetett erővel és szorgalmatossággal készítettnek az ostromláshoz szükséges munkák. Önnön magok *Thionvillei Merit* és *Nivaud* nemzeti képviselők is meg szemlélték az el készült batteriákat, és azon nap néhány haubitzák is vetettek bé a' városba. Néhai *Ben-der* Generális az utolsó ki tsapásnak alkalmatosságával sebbe és fogságba esett Frantziákat. vizsza küldötte az ostromlást kormányozó Generálisnak *Alrynak* azzal a' tudósítással, hogy nintsen gyógyítatásokra elegendő szere. A' tegyveres tárainkban volt tábori hidak, és ostromló ágyúk ki vitettek, 's útban vagynak. Az egész Móseli armádia, mellynek jelenlétele nem szükséges a' Mósél partyán, a' Rénus felső vidékére fog marsirozni, jobb szárnyával a' *Nau* vizéhez, a' ballal pedig *Koblentz* városához fog támaszkodni. Ugy mutattják a' környülállások, hogy ottan véres ütközetek fognak lenni, és maga a' Frantzia armadia is ottan akar a' Rénus vizén által költözni. — A' *Kéhl* mellett lévő Rénusi sziget a' leg jobb védelmező állapotban vagyon, 's gondolni sem lehet, hogy *Basel* és *Speyer* közt valamihez fogjon az ellenség. A' *Luxenburgot* ostromló armádiának fő kvártélyá *Domeldau* nevű helységben a' várhoz 2/4 óránira vagyon.

April. 29-ikén, minden Párisi osztályokban ki doboltatott, hogy a' kenyérnek héját a' betegek és foglyok számára gyűjtsék öfzve a' lakosok. E' tárgyról ekként okoskodott egy oda való közönséges levél: Nem tudom, *úgymond*, miként lehessen ezen különös kivánságot meg igazítani; valósággal meg kell az ember elméjének állani, nem tudván, kinek tulajdonítás ék ez az oktalán és veszedelmes tselekedet, allig van magoknak a' lakosoknak táplálásokra egy negyed rész ke-

nyérek, és a' mi kenyér nékik ki osztatik is, a' héjjánál egyebet meg nem lehet enni; még is azzal tsúfolnak bennünket, hogy a' betegeknek és foglyoknak számokra adjuk a' kenyér héját. — Hát ugyan nem tsúfságot üznek e' a' szegényekből, nem gyalázzák e' meg a' kormány székét? mivel ennek védelme alatt vagynak a' betegek és foglyok, és e' köteles táplálásokra gondot viselni. Valósággal semmi nem egyéb ez, hanem a' közönséges tscndességet meg háborítani akaróknak fortélyá, melly által a' nyomorúságnak örvényében kétségben esésbe akarják a' népetejteni. Vigasztalás és fel serkentés nélkül szükölködik ez a' nép, szükség hogy ottan ottan atyai szavait hallassa és biztassa a' Convent, hogy nem sokára vége lészzen nyomorúságainak. Két nappal ennekelötte azzal biztatta a' lakosokat a' közjóra ügyelő Commissió, hogy majdan mindennemű eleségnek bövsége lészzen; most pedig azt doboltattya ki, hogy hanemha kenyér héját gyűjtünk a' betegeknek és foglyoknak számokra, éhel halásra jutnak. Mit hidgyünk, mit gondollyunk, magunk sem tudgyuk? "Az előtt való napon egy sereg afzszony ment a' Convent palotájának ajtajára, s eként kiáltoztak: *adgyatok nekünk kenyereket!* az előlülő azt izente nekik ki, irásba adják bé panaszait, de ök erre nem füleltek.

A' Fr. republikában fel állított normális iskolák el töröltettek. Egy *Goyomard* nevű Nemzeti biztos eként szóllott azokról: ezek az iskolák, *ügymond*, a' *Roberspicre* idejében állottak fel, a' ki mindeneket, még a' tudományokat is revolutionirozni akarta. — A' ki a' föld mivelő emberekből is tudósokat akar tsinálni, álmodozik, maga se tudgya mit akar. A' parasztnak olvasásnál, irásnál, és számvetésnél egyébre szüksége nintsen.

Eddig 12 személyből állott ez a' Commissió, hanem a' köz bátorságra ügyelő Commissió.

nak el töröltetése után, 12 személlyel szaporította annak száma, úgy hogy már most 24 személyből fog állani, kiknek hatod része minden hónapban fog változni. Ennekutánna egy nemzeti képviselő sem fog küldetni határozatlan hatalommal az osztályokba. Némellyek azt hirtetik, hogy azért osztat ki a' Convent olly kevés kenyeret a' nép között, hogy király választásra kényszerítse, és hogy a' köz Jóra ügyelő Commissió abban foglalatoskodjék, kit választson azon méltóságra. Ezek 's több ehez hasonló költött hírek arra határozták a' Conventet, hogy parantsolatot adgyon a' hazájokba visszfa tért emigránsoknak meg fogatásokra, és valaki őket tudja, és még is bé nem adgya, 6 esztendeig való vasra büntetik.

Lengyel Ország.

Lég közelebb azt a' parantsolatot hirdetette ki Warsóviában *Bukshövdén* Orosz Generál, hogy minden ottan által menendő gabonás és lisztes hajók tartóztassanak meg, 's fizetessen ki portékájoknak az árra. A' *Lythvániai* nagy hertzességben, folyamatban vagyon az Orosz papiros pénz. Száz *Rublás* papiros pénzért 60 *Rubel* kész pénz fizettetik ki, következésképen minden 100 *Rublás* papiros pénzen 30 *Rubelt* kell a' szegény lakosoknak vesztetni. Azt végzette az Orosz Császárné, hogy az utolsó revolúció, és emigratio, az az ki költözés által népetlenné tétetett Lengyel Ország, a' Frantzia emigránsok által népesítesse meg, 's kinekkinek közülök rangja, méltósága, familiája, és tehetsége szerént való örökség adatasson.

Mirbach Generális, a' ki a' múlt esztendőben a' Kurlandiába bé ütött *Lythvániai* conföderátusok mellé kaptsolta magát, hanem az Oroszok által el fogattatván által adatott a' Kurlandiai törvényfzék kezébe, ügyének meg vizsgálta-

tása után ártatlannak lenni ítéltetett, és a' felöle hozatott sententzia Pétersburgba küldetett. — A' *Düna* folyó vízben vólt, és a' múlt hólnapban megindúlt nagy jég, igen sok kárt tett a' *Rigai* crosségekben, magazinumokban, és a' vízbe fagyott hajókban. A' külső városban mintegy 40 házat ragadott el magával, és a' lakosok közül is nem kevesett fojtott meg.

Thorúnunból, Dántziból, és több déli Prusziában lévő városokból iratik, hogy a' Lengyel Országban lévő Oroszok szüntelen a' fegyverben gyakorollyák magokat, hogy parantsolatot vetenek a' marsirozásra való készülethez, hogy sok gabona; abrak, széna és szalma szedetett fel, mellyekért rész szerént kész pénzrel, rész szerént pedig obligátzióval fizettek. A' Warsóviai tudósítások is erősítik e' dolgot, 's ezt teszik hozzá, hogy olly nagy vigyázatban légyenek az ott és körülbelől fekvő Orosz seregek, mintha most is elenség földjén vólnának. Az Oroszok által el foglaltatott Lengyel tartományokban bé menő portékákért meg kell a' szokott harmintzadot fizetni, bátor már annak előtte az Austriakusok, és Prusikusok által el foglaltatokban meg légyen is fizetve, mellynek az a' szomorú következése vagon; hogy mind ritkábban vitetnek oda bé a' külső országi portékák, mind pedig sokkal drágább árron kell meg venni, mint ennekelötte. — az el múlt nyáron támadt Warsóviai zenebonában meg öletett *Czetwertinsky* Lengyel hertzegnek testét a' múlt hólnapnak 18-ikán fel ásatta a' földből szomorú özvegye, és a' szokott temetőbe temettette. A' több holt testek közt lévő holt testekis ujának görbeségéről ismertetett meg.

Egy velem levelező érdemes barátom ezeket írja hozzám Nagy Lengyel Országból: Én ezen harmadik batalliontól, mellynél t. i. mind ekkoráig itten vóltam, mostanában a' két elsőbb Feldbatallionokhoz által tétetvén, megyek a' Frantziák

eleibe. Hogy én az úrnak roszfz correspondense voltam arról engedelmet kérek; de ugyan mit is írhattam volna ezen Országból egyebet az itten lévő nyomorúságnál, a' hol az én itten való lételemtől fogva semmi emlékezetes dolog nem történt, a' mit az úr nállam jobban ne tudott volna. Most sem írhatok pedig egyebet, hanem hogy a' mi Fels. Urunk olly kegyességgel viseltetik ezen idegen, és talán még nem is szárnya alá való néphez, hogy a' mennyiben lehet, mindenféle szolgálat alól, kiváltképen addig, mig a' tavaszi vetésnek vége lészén, nemcsak fel szabadítottá, hanem katonai szemekkel is szorgalmasan vigyázni parantsolt, hogy a' nép azon módot; mellyet Ő Felsége nékiek mutatni méltóztattott; szántása, 's vetése által tulajdon hasznára fordítani mind tudja, mind pedig igyekezzék. — De valósággal mondhatni is, hogy különös háladatossággal vették azon kegyelmes rendelést ezen lakosok, mert éjjelt napot leggyé tesznek földjeiknek mivélésére. Egy egy lovon is lehet őket szántani látni, kiknek az ellenség el rablotta többi marháját.

Elegyes Tudósítások.

Basileában 26. békességet szerezni akaró Európai Agensek lenni mondatnak. *Portugallia* is viszfza hivatta a' Spanyol ármádiánál szolgált hadi népét, és az előbbi neutralításra akar lépni a' Frantzia republikával. — A' Sz. Domonkos Izigetét a' Frantziáknak engedték a' Spanyolok. *Brüsszelben* egy *Launoi* nevű Frantzia Gróf és emigráns, törvényes sententzia mévén ki ellene, agyon lövetett. — A' Párisba ment Anglus biztosok számos és fényes tselédet vittek oda magokkal, 's igen pompásan élnek. — A' Lengyel republikának széllyel szóratott ármádiájától 10000 ember vett az Austriai seregeknél szolgálatot. — *Agilia* azt kívánta a' *Lissabónai* udvartól, hogy

a' kikötő helyeiben lévő Hollandus hajókat tartóztassa le, de ez nem tartotta tanácsosnak a' Londoni udvar kérésének bé tellyesítését. — A' Brasiliai hertzeg alfzony egy fiat szült e' világra, kinek *Antal* név adatott a' kerefsztségben, kerefszt atyának Pápa Ö Szentsége hivatott. — A' Bata-vusok 12 linea hajót és 16 fregattát adtak a' Fr. respublika szolgálattára. — Az Angliai kikötő helyekben le tartóztatott Hollandus hajókon lévő portékákat el adatni parantsolta a' király. — A' Kurlandiai hertzeg örökösen le mondott ösi örök-ségeiről. — Egy *Pantekoeck* nevű Brédai prédiká-tor, nem akarván magát a' Hollandiai új eskü-vés formája által a' respublika hivségére le köte-lezni, számkivetésbe küldetett. *Madridban* egy gonolz complot jött világosságra, mellyben 1000 ember mondatik részesültnek lenni. — A' Siciliai complotnak egy *Blasi* nevű Prókátor volt a' feje — Még mostan is 2338 ember ül a' Párisi tömlő-tzökben. — A' Geldriai tartomány leg hajlandó-b-nak lenni tapasztaltatik a' Frantzia respublika ál-tal Hágába küldetett fel tételeknek tellyesítésére. — *Buxhewden* Generál parantsolattya ízerént kö-teles minden Warsóviai lakos fel jegyzeni, és bé jelenteni, kinek mivel tartoznak az Orosz kato-nák kvártélyért, gyertyáért 's a' t. Egy Lengyel Országi tudósításból olvassuk, hogy az Orosz Bi-rodalomnak mostani hádi ereje 541731 reguláris és 46401 irreguláris, és így mind ölzve 588132 fegyveres emberből állyon. Ezen roppant armá-dianak az a' része, melly a' környülállásokhoz képest mindenkor ki menet az-Országban 279600 főre megyen.